

Advokaatide/õigusnõustajate koolitussüsteemid ELis

Ungari

Teabe esitaja: Ungari Advokatuur (*Magyar Ügyvédi Kamara*)

Aprill 2014

ADVOKAATIDE/ÕIGUSNÕUSTAJATE RIIKLIKU KOOLITUSSÜSTEEMI KIRJELDUS – Ungari

1. Juurdepääs kutsealale

Kõrgharidus/ülikooliharidus	JAH
Õigusteaduste kraad on kohustuslik	JAH
Täieõiguslikuks advokaadiks/õigusnõustajaks saamise nõuded	<ul style="list-style-type: none"> • Isik peab läbima kutsepraktika. • Seejärel peab isik sooritama eksami (riigi korraldatud advokaadieksam). • Advokatuuri vastuvõtmiseks peab isik olema praktiseerinud vähemalt ühe aasta advokaadiabina või palgalise või FIEst advokaadina. • Nõue töötada eelnevalt üks aasta advokaadiabi või palgalise või FIEst advokaadina kehtib nii nende suhtes, kes pürgivad advokaadiks tavapärasest teed pidi, kui ka nende suhtes, kes soovivad saada advokaadiks alternatiivset teed pidi. • Palgalistel advokaatidel on piiratud vastutus, samas kui FIEst advokaatidel on täisvastutus. Isiku, kellel on vähemalt üheaastane advokaadiabina või palgalise advokaadina või (täieliku pädevusega) FIEst advokaadina töötamise kogemus, võib kanda advokaatide registrisse.

	<ul style="list-style-type: none"> • Isik peab end registreerima advokatuuris. • Isik peab täitma teatavad seaduses (advokaate käsitlev 1998. aasta XI seadus) sätestatud sobivusega seotud tingimused, näiteks peab tal olema ELi/EMP kodakondsus, sobiv tegevuskoht kutsealaseks tegevuseks (büroo (nt 12 m² ruum, ooteruum klientidele, WC, internet ja telefoniühendus jne)), kindlustus ning tema puhul ei tohi olla täidetud ükski vastuvõetamatuks tunnistamise tingimus.
--	---

Alternatiivsed võimalused kutsealale juurdepääsuks

See on võimalik ümberõppe kaudu.

- Kandidaat peab olema sooritanud edukalt advokaadieksemi (kõigi õigusvaldkonna kutsealade – kohtunikud, prokurörid, advokaadid, notarid jne – puhul sooritatakse sama riiklik eksam) ning
- advokatuuri vastuvõtmiseks peab isik olema praktiseerinud vähemalt ühe aasta advokaadiabina, palgalise advokaadina või FIEst advokaadina.

2. Koolitus kutsepraktika ajal

Kas on nõutav kutsepraktika läbimine?	JAH	<p>Õiguslik alus</p> <p>Riiklikku eksamit käsitlev justiitsministeeriumi dekreet (IM rendelet - a jogi szakvizsgáról).</p> <p>Kutsepraktika: advokaate käsitleva 1998. aasta XI seaduse § 13 (1998. évi XI. törvény - az ügyvédekről, 13 § (3) d).</p>
Kohustuslik	JAH	<p>Kindlaksmääratud kestus:</p> <p>kolm aastat.</p>
Kutsepraktika raames pakutava koolituse korraldamise eest vastutavad struktuurid		<p>Kutsepraktika jooksul koolituse korraldamise eest vastutab Ungari Advokatuur.</p> <p>Õiguslik alus</p> <p>Advokaate käsitleva 1998. aasta XI seaduse § 97 lõige 3 (1998. évi XI. törvény - az ügyvédekről, 97 § (3)).</p>

	Kuid advokatuur võib tellida koolituse teistelt koolituspakkujatelt. Koolituse sisu reguleerivad pädevad piirkondlikud advokatuurid.	
Kutsepraktika raames pakutava koolituse vorm	Kutsepraktika on kombineeritud õiguslase koolitusega, mida korraldab pädev advokatuur. Advokaadi praktikandid peavad kutsepraktika jooksul osalema koolitustel kokku 42 päeva .	
Sobivuseksam/kontroll enne kutsepraktika algust	JAH	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollitakse diplomit.
Kindlaksmääratud õppekava kutsepraktika ajal	JAH	<p>Kõigi advokaadi praktikantide (advokaadiabi praktikantide) jaoks ei ole kindlaksmääratud õppekava. Õppekava määratakse kindlaks pädevates advokatuurides.</p> <p>Õppekava ei ole kõigi advokaadi praktikantide jaoks ühine, vaid selle määravad kindlaks pädevad piirkondlikud advokatuurid (maakonna tasandil on 20 piirkondlikku advokatuuri).</p>
ELi õigust ja keeleõpet käsitlevad erisused	Põhimõtteliselt sellised erisused puuduvad, kuid see sõltub piirkondlikest advokatuuridest. Näiteks Budapesti advokatuuri koolitusprogramm hõlmab loenguid ELi õiguse kohaldamisest kohtuasjade puhul.	
Kutsepraktika periood on jagatud erinevateks etappideks	EI	<p>Kutsepraktika kestab kolm aastat, kuid see ei ole jagatud erinevateks etappideks.</p> <p>Advokatuurid näevad ette kutsepraktika jooksul toimivate koolituste programmi. Koolitusprogrammide õppekavad ei ole ühtsed, vaid on iga advokatuuri puhul erinevad.</p> <p>Teatavad advokatuurid, näiteks Budapesti advokatuur, pakuvad kolmeastmelist koolitusprogrammi.</p> <p>Esimesel aastal keskendutakse advokaadi kutsealast tegevust reguleerivatele üldnormidele. Teisel aastal pööratakse rohkem tähelepanu õiguse kohaldamisele konkreetsetes</p>

		valdkondades. Kolmandal aastal on tähelepanu all valmistumine riiklikuks eksamiks.
Kutsepraktika järgne hindamine/eksam	JAH	Riiklik eksam (vt eespool; riiklikku eksamit käsitlev justiitsministeeriumi dekreet).
<i>3. Täiendusõppe süsteem</i>		
Täiendusõppe ja spetsialiseerumisõppe eristamine		EI ERISTATA.
Täiendusõppe läbimisega seotud kohustused	PUU DU- VAD	<p>Ungaris ei ole organiseeritud kujul täiendusõppesüsteemi.</p> <p>Advokatuurid vastutavad advokatuuri liikmeks võetud advokaatide kutsealase koolituse korraldamise eest. See koolitus hõlmab ühekordseid koolitusi, mille läbimine on vabatahtlik (advokaate käsitleva 1998. aasta XI seaduse § 12 lõike 2 punkt a).</p>
Spetsialiseerumisõppe läbimisega seotud kohustused		<p>On võimalik saada diplom spetsialiseerumisõppe läbimise kohta (<i>szakjogászi végzettség</i>). Selleks tuleb omandada teise astme kõrgharidus konkreetses õigusvaldkonnas (see on kättesaadav ka teistele õigusvaldkonna töötajatele). Spetsialiseerumisõpet korraldab ülikool. Spetsialiseerumisõppes võivad osaleda kõik õigusteaduse bakalaureuse kraadiga isikud, sealhulgas registreeritud advokaadid.</p> <p>Selle diplomi saamine on vabatahtlik ning spetsialiseerumisõppe läbinud advokaatidel ja nendel advokaatidel, kes seda õpet läbinud ei ole, on samasugused õigused ja kohustused.</p> <p>Õiguslik alus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advokaate käsitleva 1998. aasta XI seaduse § 116 lõike 1 punkt d, mis käsitleb advokatuuri liikmeks võetud ja seal registreeritud advokaate. <p>Riikliku hariduse ministeeriumi dekreet erialase</p>

	täiendusõppe korraldamise üldtingimuste kohta (10/2006. (IX. 25.) OKM rendelet a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről); vastu võetud kooskõlas riikliku kõrgharidust käsitleva 2011. aasta CCIV seadusega.
Kohustused seoses võõrkeelte õppimisega	Kohustused puuduvad.
Täiendusõppe/spetsialiseerumisõppe raames ELi õiguse omandamisega seotud kohustused	PUUDUVAD. Kuid ELi õiguse alaseid teadmisi hinnatakse advokaadieksamil (kohustuslik ELi õigust käsitlev moodul).

4. Akrediteerimissüsteemid ja koolituspakkujad

Akrediteerimisvõimalus	Ungari süsteemis puuduvad akrediteerimismõõdud, kuid üksikjuhtumipõhiselt akrediteerimine siiski toimub.
Nende koolituspakkujate arv, kes pakuvad täiendusõpet	ANDMED PUUDUVAD.
Nende koolituspakkujate liik, kes töötavad välja akrediteeritud täiendusõppe kursusi	ANDMED PUUDUVAD.
Nende koolituspakkujate arv, kes korraldavad spetsialiseerumiseks ettevalmistavaid koolituskursusi	6–10
Nende koolituspakkujate liik, kes töötavad välja akrediteeritud ja spetsialiseerumiseks ettevalmistavaid koolituskursusi	Akrediteeritud eraõiguslikud või avalik-õiguslikud mittetulunduslikud koolituspakkujad. Õiguslik alus: riikliku hariduse ministeeriumi dekreet erialase täiendusõppe korraldamise üldtingimuste kohta (10/2006. (IX. 25.) OKM rendelet a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről).

Koolituste liigid ja õppemeetodid		
Koolituste liigid, mis on heaks kiidetud täiendusõppe või spetsialiseerumisõppe läbimise kohustuse raames	Täiendusõppe või spetsialiseerumisõppe läbimise kohustus puudub.	Osalemine koolitusel, mis toimub teises liikmesriigis: JAH – Ungari advokaadid võivad vabatahtlikult osaleda teistes liikmesriikides toimuvatel koolitustel.
<i>5. Järelevalve koolituse üle</i>		
Täiendusõppe üle järelevalvet tegevad organisatsioonid	Puuduvad. Ungaris ei ole organiseeritud kujul täiendusõppesüsteemi.	
Järelevalveprotsess	Puudub.	

Allikas: Euroopa õiguslase koolituse teemaline katseprojekt „Lot 2 – Study on the state of play of lawyers training in EU law”. Küsitluse viisid läbi Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu (CCBE) ja Euroopa Avaliku Halduse Instituut (EIPA).